

REMISSVAR

2023-02-08

Dnr: BO 2023-0003

Socialstyrelsen
socialstyrelsen@socialstyrelsen.se

Remiss avseende förslag till föreskrifter och allmänna råd om listningstjänst för vårdval och vårdval på annat sätt

(dnr 4.1-37849/2022)

Inledning

Barnombudsmannen yttrar sig med utgångspunkt i uppdraget att företräda barn och ungas rättigheter utifrån Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen) som sedan 1 januari 2020 är lag.

Barnombudsmannen vill inledningsvis framhålla att det är mycket positivt att Socialstyrelsen har gjort en ordentlig barnkonsekvensanalys kopplat till förslagen och att barn fått komma till tals under arbetets gång. Det är särskilt glädjande att barns åsikter avspeglas i förslaget.

Allmänt

Barnombudsmannen är i grunden positiv till de föreslagna föreskrifterna och allmänna råden. Barnombudsmannen anser dock att för att barn ska få en stärkt ställning i vården, och för att barn ska få verkliga möjligheter att delta i vårdvalet, skulle barn behöva vara mer synliga än vad som är fallet i utkastet. Barn nämns och är synliga i den konsekvensanalys som remitterats men inte i förslaget till föreskrifter och allmänna råd. Barnombudsmannen lämnar nedanstående kommentarer i en del som Barnombudsmannen bedömer som särskilt relevant utifrån ett barnrättsperspektiv, men vill uppmana Socialstyrelsen att se över om och hur barnrättsperspektivet skulle kunna lyftas fram tydligare i förslaget i sin helhet.

Barnombudsmannens synpunkter på författningsförslagen

Barnombudsmannen vill understryka vikten av att barn ska få tydlig och barnanpassad information även gällande vårdval och listningstjänst. FN:s barnrättskommitté har betonat att staterna måste säkerställa att barnet får all den information och rådgivning som behövs för att fatta det beslut som är till förmån för barnets bästa.¹

Socialstyrelsen bör utifrån detta i föreskrifterna och allmänna råden inkludera krav på barnanpassad information riktad till barn som själva ska göra vårdval genom listningstjänsten. En närliggande aspekt som Socialstyrelsen bör utreda vidare är

---

¹ Barnrättskommitténs allmänna kommentar nr 12 (2009) Barnets rätt att bli hörd, p. 16 (CRC/C/GC/12).

om särskild information bör finnas tillgänglig för de vårdnadshavare som ska göra vårdval åt sitt barn via listningstjänsten, eller vars barn själva ska göra detta, och i så fall vilken information. Det är exempelvis viktigt att vårdnadshavare ska kunna stötta sitt barn i användandet av listningstjänsten men också vid behov i själva vårdvalet. En sådan information bör vara anpassad utifrån exempelvis till vilka åldersgrupper informationen riktas.

Föredragande i ärendet har varit utredaren Janna Kokko. I den slutliga handläggningen har även bitr. avdelningschefen och chefsjuristen Tove Björnheden deltagit.

Elisabeth Dahlin
Barnombudsman